

KONWENCJA KONSULARNA

między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską,

sporządzona w Moskwie dnia 22 maja 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 maja 1992 r. w Moskwie została sporządzona Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską w następującym brzmieniu:

KONWENCJA KONSULARNA**między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską**

Rzeczpospolita Polska i Federacja Rosyjska

wyrażając wolę zacieśnienia dobrosąsiedzkich stosunków, umocnienia przyjaźni i pogłębienia wzajemnie korzystnej współpracy,

kierując się pragnieniem uregulowania i rozwijania stosunków konsularnych między obydwoma Państwami na zasadach jak najdalej idących ułatwień w ochronie praw i interesów ich obywateli,

potwierdzając, że postanowienia Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r., stosowane będą w sprawach, które nie zostały wyraźnie uregulowane w niniejszej konwencji,

postanowiły zawrzeć Konwencję konsularną i uzgodniły, co następuje:

Rozdział I

Definicje

Artykuł 1

1. Stosowane w niniejszej konwencji wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- 1) „urząd konsularny” oznacza każdy konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;
- 2) „okręg konsularny” oznacza obszar wyznaczony urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
- 3) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- 4) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych;
- 5) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej urzędu konsularnego;

- 6) „członek personelu służby” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;
- 7) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;
- 8) „członek personelu prywatnego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
- 9) „członek rodziny” oznacza małżonkę albo małżonka członka urzędu konsularnego, ich dzieci i rodziców, pod warunkiem że wspólnie z nim zamieszkują i są na utrzymaniu członka urzędu konsularnego;
- 10) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, niezależnie od tego, czyją są własnością, używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego, włącznie z rezydencją kierownika urzędu konsularnego;
- 11) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, techniczne zasoby gromadzenia i wykorzystania informacji, rejestry urzędu konsularnego oraz szyfry i kody, kartoteki, jak również przedmioty wyposażenia służące do ich zabezpieczenia i przechowywania;
- 12) „statek” oznacza każdą jednostkę pływającą, upoważnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego lub zarejestrowaną w tym Państwie, z wyjątkiem okrętów wojennych;
- 13) „statek powietrzny” oznacza każdą jednostkę latającą, zarejestrowaną w państwie wysyłającym i uprawnioną do używania oznaki przynależności tego Państwa, z wyjątkiem wojskowych jednostek latających.

2. Postanowienia niniejszej konwencji dotyczące obywateli Państwa wysyłającego mają odpowiednie zastosowanie do osób prawnych.

Rozdział II

Ustanawianie urzędów konsularnych oraz mianowanie członków urzędu konsularnego

Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego Państwa.

2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobachie Państwa przyjmującego.

3. Późniejsze zmiany siedziby urzędu konsularnego, jego klasy i okręgu konsularnego mogą być dokonywane przez Państwo wysyłające jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

4. Zgoda Państwa przyjmującego jest również wymagana, jeżeli konsulat generalny lub konsulat pragnie otworzyć wicekonsulat lub agencję konsularną w innej miejscowości niż ta, w której sam jest ustanowiony.

5. Uprzednia wyraźna zgoda Państwa przyjmującego jest również wymagana dla otworzenia biura, stanowiącego część istniejącego urzędu konsularnego, poza jego siedzibą.

Artykuł 3

1. Kierownik urzędu konsularnego będzie dopuszczony do wykonywania swych funkcji po przedłożeniu listów komisyjnych i po udzieleniu *exequatur* przez Państwo przyjmujące.

2. Państwo wysyłające przekazuje listy komisyjne za pośrednictwem swojego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub inną stosowną drogą ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego. Listy komisyjne zawierają imiona, nazwisko i stopień kierownika urzędu konsularnego, obywatelstwo, okręg konsularny, w którym ma on wykonywać swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.

3. Po złożeniu listów komisyjnych Państwo przyjmujące udzieli w możliwie najkrótszym czasie *exequatur*.

4. Do czasu udzielenia *exequatur* Państwo przyjmujące może wydać kierownikowi urzędu konsularnego zgodę na tymczasowe wykonywanie jego funkcji.

5. Z chwilą dopuszczenia do wykonywania funkcji, nawet tymczasowo, organy Państwa przyjmującego podejmą niezbędne środki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4

Ministerstwo spraw zagranicznych Państwa przyjmującego będzie pisemnie powiadamiane:

- 1) o przybyciu do urzędu członka urzędu konsularnego po mianowaniu, jego ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu wykonywania obowiązków oraz o wszystkich innych zmianach mających wpływ na jego status, które mogą powstać w czasie zatrudnienia w urzędzie konsularnym;
- 2) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego oraz, jeżeli to ma miejsce, o fakcie, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;
- 3) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka personelu prywatnego oraz zakończeniu jego służby;
- 4) o zatrudnieniu i zwolnieniu osoby zamieszkałej na stałe w Państwie przyjmującym jako członka urzędu konsularnego lub członka personelu prywatnego.

Artykuł 5

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu odpowiedni dokument stwierdzający jego tożsamość i stanowisko.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także do pracowników konsularnych, człon-

ków personelu służby oraz członków personelu prywatnego, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 6

Urzędnikiem konsularnym może być jedynie obywatel Państwa wysyłającego nie mający w Państwie przyjmującym stałego miejsca pobytu i nie wykonujący w tym Państwie, poza swoimi funkcjami urzędowymi, żadnej innej działalności o charakterze zarobkowym.

Artykuł 7

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadniania swojej decyzji, powiadomić, w drodze dyplomatycznej lub inną stosowną drogą, Państwo wysyłające o tym, że *exequatur* udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo że urzędnik konsularny został uznany za *persona non grata* lub że jakikolwiek inny członek urzędu konsularnego jest osobą niepożądaną. W tym przypadku Państwo wysyłające powinno odwołać taką osobę, jeżeli przystąpiła już do wykonywania funkcji. Jeżeli Państwo wysyłające nie wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za członka urzędu konsularnego.

Artykuł 8

Państwo wysyłające może powierzyć swemu urzędowi konsularnemu ustanowionemu w innym państwie wykonywanie funkcji konsularnych w państwie trzecim po notyfikacji o tym zainteresowanemu państwu i przy braku wyraźnego sprzeciwu któregośkolwiek z nich.

Artykuł 9

Po odpowiedniej notyfikacji Państwu przyjmującemu i w braku jego sprzeciwu urząd konsularny Państwa wysyłającego może wykonywać w Państwie przyjmującym funkcje konsularne na rzecz państwa trzeciego.

Artykuł 10

Jeżeli Umawiające się Strony wyrażą zgodę na mianowanie honorowych urzędników konsularnych, w takim przypadku będą zawarte odrębne porozumienia uwzględniające postanowienia niniejszej konwencji, normy prawa międzynarodowego i praktykę międzynarodową.

Rozdział III

Ułatwienia, przywileje i immunitety

Artykuł 11

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędowi konsularnemu wszelkich ułatwień w wykonywaniu jego

funkcji i zastosuje odpowiednie środki w tym celu, aby członkowie urzędu konsularnego mogli wykonywać swą działalność urzędową oraz korzystać z praw, przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji. Państwo przyjmujące podejmie odpowiednie kroki w celu zapewnienia bezpieczeństwa urzędu konsularnego.

2. Państwo przyjmujące będzie traktowało urzędników konsularnych oraz członków ich rodzin z należnym szacunkiem i zastosuje wszelkie odpowiednie środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 12

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie ma możliwości wykonywania swych funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest nie obsadzone, jako kierownik urzędu konsularnego może czasowo działać tymczasowy kierownik.

2. Imiona i nazwisko tymczasowego kierownika są notyfikowane przez przedstawicielstwo dyplomatyczne Państwa wysyłającego ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego. Notyfikacja ta powinna być w zasadzie dokonana uprzednio. Państwo przyjmujące może uzależnić od swej zgody dopuszczenie — jako tymczasowego kierownika — osoby, która nie jest przedstawicielem dyplomatycznym ani urzędnikiem konsularnym Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego powinny udzielać tymczasowemu kierownikowi pomocy i ochrony. W czasie gdy kieruje on urzędem, postanowienia niniejszej konwencji mają do niego zastosowanie na tych samych zasadach jak do kierownika danego urzędu konsularnego. Państwo przyjmujące nie jest jednak obowiązane do przyznawania tymczasowemu kierownikowi ułatwień, przywilejów i immunitetów, z których korzystanie przez kierownika urzędu konsularnego uzależnione jest od warunków, których nie spełnia tymczasowy kierownik.

4. Gdy w okolicznościach przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu tymczasowym kierownikiem jest mianowany przez Państwo wysyłające członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych Państwa wysyłającego, korzysta on z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych.

Artykuł 13

1. Państwo wysyłające ma prawo, na warunkach przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego:

- 1) nabywać na własność, posiadać lub wynajmować tereny, budynki lub części budynków, z przeznaczeniem na siedzibę urzędu konsularnego, na rezydencję kierownika urzędu konsularnego lub na mieszkania innych członków urzędu konsularnego;

- 2) budować lub przystosowywać dla tych samych celów budynki na nabytych terenach;
- 3) przenosić prawa własności terenów, budynków lub części budynków.

2. Państwo przyjmujące powinno w razie potrzeby pomóc urzędowi konsularnemu w uzyskaniu odpowiednich mieszkań dla jego członków.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów i ograniczeń w zakresie budownictwa, urbanistyki i ochrony zabytków, mających zastosowanie na obszarze, gdzie znajdują się odnośne tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 14

1. Godło Państwa wysyłającego wraz z odpowiednim napisem w języku Państwa wysyłającego i w języku Państwa przyjmującego, oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika tego urzędu.

2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika urzędu konsularnego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może również umieszczać na swoich środkach transportu flagę Państwa wysyłającego.

Artykuł 15

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do pomieszczeń mieszkalnych urzędników konsularnych i pracowników konsularnych.

Artykuł 16

Pomieszczenia konsularne, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego i jego środki transportu nie podlegają żadnej formie rekwizycji dla celów obrony narodowej, użyteczności publicznej lub dla innych celów Państwa przyjmującego.

Artykuł 17

1. Pomieszczenia urzędu konsularnego, rezydencja kierownika urzędu konsularnego, a także mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem lub najemcą jest Państwo wysyłające lub jakkolwiek osoba działająca w jego imieniu, są zwolnione od wszelkich opłat i podatków państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem opłat należnych za świadczenie określonych usług.

2. Zwolnień przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do opłat i podatków ciążących — na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego — na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym lub z osobą działającą w jego imieniu.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do środków transportu będących własnością Państwa wysyłającego i przeznaczonych do celów urzędu konsularnego.

Artykuł 18

Archiwa i dokumenty konsularne są nietykalne w każdym czasie, niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 19

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną, jak również korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może zainstalować i używać radiowego urządzenia nadawczo-odbiorczego jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna. Wyrażenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję dotyczącą urzędu konsularnego i jego funkcji.

3. Poczta konsularna powinna posiadać widoczne zewnętrzne oznaczenia jej charakteru i może zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie do celów urzędowych.

4. Poczta konsularna nie podlega otwarciu ani zatrzymaniu. Jeżeli jednak właściwe organy Państwa przyjmującego mają poważne podstawy, aby przypuszczać, że poczta zawiera inne przedmioty niż korespondencja, dokumenty i przedmioty określone w ust. 3 niniejszego artykułu, mogą prosić, aby poczta ta została otwarta w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela Państwa wysyłającego. Jeżeli organy Państwa wysyłającego odmówią zastosowania się do tej prośby, poczta zostanie zwrócona do miejsca, skąd pochodzi.

5. Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego status i określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną. Kurierem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego nie posiadający miejsca pobytu stałego w Państwie przyjmującym. Przy wykonywaniu swoich funkcji kurier konsularny znajduje się pod ochroną Państwa przyjmującego i korzysta

z nietykalności osobistej oraz nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

6. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub dowódcy statku powietrznego. Kapitan lub dowódca będzie zaopatrzonej w urzędowy dokument określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną, jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny może swobodnie odebrać pocztę konsularną bezpośrednio od kapitana statku albo dowódcy statku powietrznego i przekazać taką pocztę w ten sam sposób.

Artykuł 20

1. Urzędnik konsularny korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego. Korzysta on z nietykalności osobistej i w związku z tym nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

2. Pracownik konsularny oraz członek personelu służby korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności wykonywanych w zakresie ich obowiązków urzędowych.

3. Postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do spraw cywilnych:

- 1) wynikłych z zawarcia przez członka urzędu konsularnego umowy, w której występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;
- 2) wytoczonych na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku spowodowanego przez członka urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym jakimkolwiek środkiem transportu;
- 3) dotyczących spadków, w których członek urzędu konsularnego występuje jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu, zarządca lub kurator spadku w charakterze osoby prywatnej.

4. Postanowienia ust. 1—3 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin, pod warunkiem że zamieszkują oni we wspólnocie domowej i nie są obywatelami Państwa przyjmującego.

Artykuł 21

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów określonych w ust. 1 i 2 artykułu 20 niniejszej konwencji. To zrzeczenie się będzie zawsze wyraźne i notyfikowane Państwu przyjmującemu.

2. Wszczęcie przez członka urzędu konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

3. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego co do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za pociągające za sobą zrzeczenie się immunitetu od środków wykonania orzeczenia; w stosunku do takich środków niezbędne jest odrębne zrzeczenie się.

Artykuł 22

1. Członek urzędu konsularnego może być wezwany do składania zeznań w charakterze świadka przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia stawienia się lub złożenia zeznań, nie można wobec niego stosować żadnego środka przymusu ani sankcji. Pracownik konsularny i członek personelu służby nie mogą odmówić złożenia zeznań, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Organ Państwa przyjmującego, wzywający członka urzędu konsularnego do złożenia zeznań, nie powinien utrudniać wykonywania jego obowiązków służbowych. Może odebrać takie zeznanie od członka urzędu konsularnego w urzędzie konsularnym, rezydencji lub w jego mieszkaniu.

3. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do składania zeznań co do spraw związanych z wykonywaniem swych obowiązków urzędowych ani do przedkładania urzędowej korespondencji lub innych dokumentów z archiwów konsularnych. Postanowienie to ma również zastosowanie do członków rodziny członka urzędu konsularnego oraz do członków personelu prywatnego w odniesieniu do faktów, które są związane z działalnością urzędu konsularnego.

4. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do udzielania opinii jako rzeczoznawca prawa Państwa wysyłającego.

Artykuł 23

Członek urzędu konsularnego, jak również członkowie jego rodziny są zwolnieni w Państwie przyjmującym od wszelkich świadczeń osobistych i od wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek charakteru, od służby wojskowej oraz od obowiązków wojskowych, takich jak rekwizycje, kontrybucje i zakwaterowanie.

Artykuł 24

Członek urzędu konsularnego, a także członkowie jego rodziny są zwolnieni od wszelkich obowiązków przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego odnośnie do rejestracji, zezwolenia na pobyt i innych podobnych wymagań, jakie dotyczą cudzoziemców.

Artykuł 25

1. Członek urzędu konsularnego, jak również członkowie jego rodziny są zwolnieni od wszelkich opłat oraz podatków osobistych i rzeczowych — państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem:

- 1) podatków pośrednich tego rodzaju, które zazwyczaj są wliczane w cenę towarów lub usług;
- 2) opłat i podatków od prywatnego mienia nieruchomości położonego na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 17 niniejszej konwencji;
- 3) podatków od spadku i podatków od przeniesienia prawa własności, pobieranych przez Państwo przyjmujące;
- 4) opłat i podatków od prywatnych dochodów, łącznie z dochodami od kapitału, mających swe źródło w Państwie przyjmującym, oraz podatków od kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwach handlowych lub finansowych w Państwie przyjmującym;
- 5) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i stemplowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 17 niniejszej konwencji.

2. Członek urzędu konsularnego, zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwalniane od podatków od dochodów w Państwie przyjmującym, powinien wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatków od dochodów.

Artykuł 26

1. Państwo przyjmujące, zgodnie z obowiązującymi ustawami i innymi przepisami, zezwala na wwóz i wywóz, zwalnia od cła, podatku i opłat, z wyjątkiem opłat od załadunku, przewozu, przechowywania i wyładunku lub innych usług:

- 1) przedmioty przeznaczone do oficjalnego użytku urzędu konsularnego;
- 2) przedmioty, łącznie ze środkami transportu, przeznaczone do osobistego użytku członków urzędu konsularnego lub członków ich rodzin, zaliczając do nich przedmioty przeznaczone do ich urządzenia się.

2. Bagaż osobisty urzędnika konsularnego i członków jego rodziny jest zwolniony od przeprowadzania kontroli, jeśli nie ma poważnych przyczyn wskazujących na to, że zawiera przedmioty inne niż te, na których wwóz zezwala się stosownie do punktu 2 ust. 1 niniejszego artykułu, albo przedmioty, których wwóz i wywóz jest zabroniony stosownie do ustawodawstwa lub przepisów o kwarantannie Państwa przyjmującego. Takiej kontroli można dokonać wyłącznie w obecności zainteresowanego urzędnika konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 27

Z zastrzeżeniem swych ustaw i innych przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewnia wszystkim

członkom urzędu konsularnego, jak również członkom ich rodzin swobodę poruszania się i podróżowania na swym terytorium. Jednakże we wszystkich przypadkach Państwo przyjmujące zapewni urzędnikowi konsularnemu wykonywanie jego funkcji.

Artykuł 28

1. Przywileje i immunitety przewidziane w niniejszej konwencji, z wyjątkiem postanowień ust. 3 i 4 artykułu 22, nie przysługują pracownikom konsularnym oraz członkom personelu służby, jeżeli są oni obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie.

2. Członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, który jest obywatelem Państwa przyjmującego lub ma stałe miejsce pobytu w tym Państwie, oraz członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie albo wykonują w Państwie przyjmującym działalność o charakterze zarobkowym, nie korzystają, z wyjątkiem postanowień ust. 3 artykułu 22, z żadnych przywilejów i immunitetów.

3. Z wyjątkiem postanowień ust. 3 artykułu 22, przywileje i immunitety określone w niniejszej konwencji nie będą przyznawane członkom personelu prywatnego.

4. Państwo przyjmujące będzie wykonywało swą jurysdykcję w stosunku do osób wyszczególnionych w ust. 1—3 niniejszego artykułu w taki sposób, aby niepotrzebnie nie utrudniać wykonywania funkcji przez urząd konsularny.

Artykuł 29

Wszystkie osoby, którym stosownie do niniejszej konwencji przysługują przywileje i immunitety, zobowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów, do poszanowania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, łącznie z tymi, które regulują zasady ruchu środków transportu oraz ich ubezpieczenia.

Rozdział IV

Funkcje konsularne

Artykuł 30

1. Urzędnik konsularny ma prawo, w granicach okręgu konsularnego, wykonywać funkcje wymienione w niniejszym rozdziale konwencji. Urzędnik konsularny może oprócz tego wykonywać inne oficjalne funkcje konsularne, jeśli nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego lub którym Państwo to nie sprzeciwia się.

2. Urzędnik konsularny, po notyfikacji Państwu przyjmującemu, może działać jako przedstawiciel Pań-

stwa wysyłającego przy każdej organizacji międzynarodowej.

3. Urzędnik konsularny może w związku z wykonywaniem swoich funkcji zwracać się na piśmie lub ustnie do właściwych organów w swoim okręgu konsularnym, a także do przedstawicieli władz centralnych Państwa przyjmującego, jeżeli zezwalają na to ustawy i inne przepisy lub zwyczaje tego Państwa oraz odpowiednie umowy międzynarodowe.

4. Urzędnik konsularny ma prawo do pobierania opłat konsularnych zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego. Kwoty pobierane z tytułu tych opłat są wolne do wszelkich podatków i opłat Państwa przyjmującego.

Artykuł 31

Urzędnik konsularny ma prawo bronić interesów Państwa wysyłającego i jego obywateli.

Artykuł 32

1. Urzędnik konsularny popiera rozwój stosunków handlowych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych, przyczynia się do rozwoju przyjaznych stosunków między Państwem wysyłającym i Państwem przyjmującym oraz sprzyja kontaktom między ich obywatelami.

2. Urzędnik konsularny, we współdziałaniu z organami i organizacjami społecznymi Państwa przyjmującego, zapewnia opiekę nad pomnikami, cmentarzami i innymi obiektami będącymi miejscami pamięci narodowej obywateli Państwa wysyłającego.

Artykuł 33

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;
- 2) rejestrować i przyjmować zawiadomienia i dokumenty dotyczące urodzeń lub zgonów obywateli Państwa wysyłającego;
- 3) przyjmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem że obie strony posiadają obywatelstwo tego Państwa.

2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiał właściwe organy Państwa przyjmującego o zarejestrowaniu w urzędzie konsularnym urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego, jeśli jest to wymagane przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

3. Postanowienia punktów 2 i 3 ustępu 1 niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania formalności wymaganych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

Artykuł 34

Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) wydawać, wznawiać ważność i unieważniać paszporty obywateli zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- 2) wystawiać dokumenty uprawniające do wjazdu do Państwa wysyłającego i wprowadzać w tych dokumentach konieczne zmiany;
- 3) wystawiać wizy.

Artykuł 35

Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) przyjmować, sporządzać, rejestrować i poświadczать oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego, w tym oświadczenia w sprawach rodzinnych oraz sprawach obywatelstwa;
- 2) sporządzać, rejestrować, poświadczать i przechowywać testamenty obywateli Państwa wysyłającego;
- 3) sporządzać, rejestrować i poświadczать umowy, zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego, i poświadczать jednostronne oświadczenia woli, jeśli te umowy i oświadczenia nie są sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny nie może jednak sporządzać, rejestrować i poświadczать takich umów lub oświadczeń, które ustanawiają, przenoszą lub likwidują prawa rzeczowe do nieruchomości znajdujących się w Państwie przyjmującym;
- 4) sporządzać, rejestrować i poświadczать umowy między obywatelami Państwa wysyłającego, z jednej strony, a obywatelami Państwa przyjmującego lub obywatelami państwa trzeciego, z drugiej strony, jeżeli umowy te mają być wykonane lub mają wywrzeć skutek prawny wyłącznie w Państwie wysyłającym i pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego;
- 5) legalizować dokumenty wydawane przez organy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczать kopie, odpisy i wyciągi z tych dokumentów;
- 6) tłumaczyć dokumenty i poświadczать zgodność tłumaczeń;
- 7) poświadczать podpisy obywateli Państwa wysyłającego;
- 8) przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze lub wszelkie przedmioty od obywateli Państwa wysyłającego bądź na ich rzecz, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Depozyt taki może być wywieziony z Państwa przyjmującego jedynie z zachowaniem ustaw i innych przepisów tego Państwa.

Artykuł 36

Sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego dokumenty, stosownie do postanowień artykułu 35 niniejszej konwencji, będą uznawane w Państwie przyjmującym za dokumenty wywierające taki sam skutek prawny i posiadające taką samą moc co dokumenty sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 37

Urzędnik konsularny jest uprawniony do doręczania pism sądowych i pozasądowych oraz dokonywania przesłuchań. Uprawnienie to może być wykonywane tylko w stosunku do obywateli Państwa wysyłającego i bez stosowania środków przymusu.

Artykuł 38

Urzędnik konsularny ma prawo, w granicach ustawodawstwa i innych przepisów Państwa przyjmującego, do ochrony interesów małoletnich i innych osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, będących obywatelami Państwa wysyłającego, w szczególności gdy zachodzi potrzeba ustanowienia nad nimi opieki lub kurateli.

Artykuł 39

Właściwe organy państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urzędnika konsularnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu.

Artykuł 40

1. Właściwe organy państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urząd konsularny o otwarciu w tym Państwie spadku po obywatelu Państwa wysyłającego, jak również o otwarciu spadku, niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej, jeżeli obywatel Państwa wysyłającego powołany jest do spadku jako spadkobierca, uprawniony lub zapisobierca.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą odpowiednie środki przewidziane w ustawach i innych przepisach tego Państwa dla zabezpieczenia spadku oraz przekazania urzędnikowi konsularnemu odpisu testamentu, jeżeli został on sporządzony, oraz wszelkich posiadanych informacji dotyczących spadku, miejsca pobytu osób uprawnionych do spadku, wartości i składników masy spadkowej, łącznie z kwotami pochodzącymi z tytułu ubezpieczeń społecznych, zarobków i polis ubezpieczeniowych. Powiadomią także o terminie rozpoczęcia postępowania spadkowego lub stadium, w jakim ono się znajduje.

3. Urzędnik konsularny jest uprawniony, bez potrzeby przedstawienia pełnomocnictwa, do reprezen-

towania bezpośrednio lub za pośrednictwem swego przedstawiciela przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, uprawnionego do spadku lub mającego roszczenia do spadku w Państwie przyjmującym, jeżeli jest on nieobecny lub nie ustanowił swojego pełnomocnika.

4. Urzędnik konsularny ma prawo domagać się:

- 1) zabezpieczenia spadku, nałożenia i zdjęcia pieczęci, podjęcia środków zabezpieczenia spadku, w tym wyznaczenia kuratora spadku, jak również uczestnictwa w tych czynnościach;
- 2) sprzedaży mienia wchodzącego w skład spadku, jak również powiadomienia o dacie ustalonej dla tej sprzedaży, aby mógł być obecny.

5. Z chwilą zakończenia postępowania spadkowego lub innych czynności urzędowych właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego i po uregulowaniu długów, opłat i podatków w ciągu trzech miesięcy przekażą mu spadek lub udziały spadkowe osób, które reprezentuje.

6. Urzędnik konsularny ma prawo otrzymania, w celu przekazania osobie uprawnionej, udziałów spadkowych i zapisów przypadających obywatelowi Państwa wysyłającego, nie mającemu stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, oraz otrzymania kwot, które przypadają uprawnionym z tytułu odszkodowań, rent, zaległych zarobków i polis ubezpieczeniowych.

7. Przekazanie mienia i należności do Państwa wysyłającego, stosownie do postanowień ust. 5 i 6 niniejszego artykułu, może być dokonane jedynie zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 41

1. W przypadku gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, zmarł w czasie pobytu w tym Państwie, mienie pozostałe po nim zostanie zabezpieczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego, a następnie przekazane, bez specjalnego postępowania, urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny spłaci długi, zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej przebywania w Państwie przyjmującym, do wysokości wartości przekazanych przedmiotów.

2. Do mienia określonego w ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 40 ust. 7 niniejszej konwencji.

Artykuł 42

Urzędnik konsularny ma prawo reprezentować przed organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, jeśli osoba ta, na skutek nieobecności lub innych ważnych przyczyn, nie może

w odpowiednim czasie bronić swoich praw i interesów. Reprezentacja ta ulega przedłużeniu dopóty, dopóki osoba reprezentowana nie wyznaczy swojego pełnomocnika lub nie przystąpi osobiście do obrony swoich praw i interesów.

Artykuł 43

1. Urzędnik konsularny ma prawo komunikować się i spotykać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu porad i wszelkiej pomocy, a w przypadkach koniecznych — podejmować kroki w celu udzielenia mu pomocy prawnej. Państwo przyjmujące nie może w jakikolwiek sposób ograniczać kontaktu obywatela Państwa wysyłającego z urzędnikiem konsularnym, a także ograniczać mu dostępu do urzędu konsularnego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią urząd konsularny bezzwłocznie, ale nie później niż w ciągu trzech dni, o aresztowaniu, zatrzymaniu lub pozbawieniu wolności w innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

3. Urzędnik konsularny ma prawo bezzwłocznie, to jest przed upływem czterech dni, odwiedzić i nawiązać kontakt z obywatelem Państwa wysyłającego przebywającym w areszcie, zatrzymanym lub pozbawionym wolności w inny sposób bądź odbywającym karę więzienia. Uprawnienia wymienione w niniejszym ustępie realizuje się zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane ustawy i inne przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, którym służą prawa przyznane na podstawie niniejszego artykułu.

4. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie urząd konsularny Państwa wysyłającego o nieszczęśliwych wypadkach i innych poważnych wypadkach losowych, których ofiarami stali się obywatele Państwa wysyłającego.

Artykuł 44

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielać wszelkiej pomocy statkowi Państwa wysyłającego oraz jego załodze podczas pobytu w porcie, na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może wchodzić na pokład statku Państwa wysyłającego niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy jego wejściu, a kapitan statku i członkowie załogi mogą nawiązać z nim kontakt.

3. Urzędnik konsularny może korzystać z prawa nadzoru i inspekcji w stosunku do statku Państwa wysyłającego i jego załogi. W tym celu może on również odwiedzać statek, przyjmować wizyty kapitana i członków jego załogi.

4. Urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego we

wszelkich sprawach dotyczących wykonywania czynności w stosunku do statku Państwa wysyłającego, kapitana i członków załogi statku.

Artykuł 45

Urzędnik konsularny ma prawo w stosunku do statku Państwa wysyłającego:

- 1) bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego, wyjaśniać wszelkie zdarzenia, które miały miejsce na statku podczas rejsu i w czasie postojów, przesłuchiwać kapitana i któregokolwiek z członków załogi, kontrolować dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące statku, ładunku i podróży, a także ułatwiać wejście i wyjście oraz przebywanie statku w porcie Państwa przyjmującego;
- 2) bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego, rozstrzygać wszelkie spory między kapitanem i członkami załogi statku, łącznie ze sporami o płace i umowy o pracę;
- 3) podejmować stosowne kroki w sprawach leczenia i repatriacji kapitana lub któregokolwiek z członków załogi statku;
- 4) udzielać kapitanowi lub członkom załogi opieki prawnej w ich stosunkach z sądami i innymi organami Państwa przyjmującego i w tym celu zapewnić im opiekę prawną i pomoc tłumacza;
- 5) przyjmować, sporządzać, rejestrować lub poświadczać deklaracje lub inne dokumenty dotyczące statku, przewidziane ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- 6) dokonywać wszelkich innych czynności przewidzianych przez Państwo wysyłające w sprawach żeglugi, pod warunkiem że nie są one sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 46

1. W przypadku gdy sądy lub inne organy Państwa przyjmującego zamierzają podjąć środki przymusu, zająć mienie lub prowadzić jakiekolwiek śledztwo na pokładzie statku Państwa wysyłającego, to właściwe organy Państwa przyjmującego powinny powiadomić o tym urzędnika konsularnego. Takie zawiadomienie powinno nastąpić przed podjęciem takich czynności, tak aby umożliwić urzędnikowi konsularnemu lub jego przedstawicielowi obecność w trakcie przeprowadzania tych czynności. Jeśli uprzednie zawiadomienie urzędu konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego uczynią to możliwe jak najszybciej, nie później jednak niż w chwili, gdy wspomniane czynności mają zostać rozpoczęte. Jeżeli urzędnik konsularny nie uczestniczył przy tych czynnościach, właściwe organy Państwa przyjmującego przedstawią mu, na jego

prośbę, pełną informację o podjętych krokach. Właściwe organy Państwa przyjmującego ułatwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą zatrzymaną lub aresztowaną i porozumiewanie się z nią, a także podejmowanie odpowiednich kroków w celu ochrony interesów takiej osoby.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także w przypadku, gdy kapitan lub członkowie załogi statku mają być poddani przesłuchaniu na lądzie przez organy Państwa przyjmującego.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się jednak w przypadku zwykłej kontroli paszportowej, celnej i sanitarnej, a także do jakiegokolwiek czynności wykonywanej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 47

W przypadku gdy członek załogi, nie będący obywatelem Państwa przyjmującego, opuścił w tym Państwie bez zgody kapitana statek Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego, na prośbę urzędnika konsularnego, udzielą pomocy w poszukiwaniu tej osoby.

Artykuł 48

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego rozbije się, osiadzie na mieliźnie, zostanie wyrzucony na brzeg lub ulegnie jakiegokolwiek innej awarii na terytorium Państwa przyjmującego albo jeżeli jakiegokolwiek przedmiot, stanowiący część ładunku statku, który uległ awarii, będący własnością obywatela Państwa wysyłającego, zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego bądź dostarczony do portu tego Państwa, to właściwe jego organy poinformują o tym możliwie jak najszybciej urzędnika konsularnego. Organy te zawiadomią także urzędnika konsularnego o środkach już podjętych dla uratowania ludzi, statku, ładunku i innego mienia znajdującego się na pokładzie statku oraz przedmiotów przynależnych do statku lub stanowiących część jego ładunku, które odziliły się od statku.

2. Urzędnik konsularny może udzielać wszelkiej pomocy statkowi, który uległ awarii, członkom jego załogi i pasażerom; w tym celu może on zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o udzielenie pomocy. Urzędnik konsularny może zastosować środki wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu oraz podjąć kroki w sprawie remontu statku, a także zwracać się do właściwych organów z prośbą o podjęcie lub dalsze stosowanie takich środków.

3. Jeżeli statek Państwa wysyłającego, który uległ awarii, albo jakiegokolwiek przedmiot należący do tego statku zostaną znalezione na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego albo zostaną dostarczone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani odpowiedni ubezpieczyciele nie są w stanie podjąć kroków

w celu zabezpieczenia takiego statku lub przedmiotu lub rozporządzenia nim, urzędnik konsularny jest uprawniony do podejmowania w imieniu właściciela statku takich kroków, jakie mógłby w tym celu podjąć sam właściciel. Postanowienia niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio do jakiegokolwiek przedmiotu stanowiącego część ładunku statku Państwa wysyłającego i będącego własnością obywatela tego Państwa.

4. Jeżeli jakiegokolwiek przedmiot, stanowiący część ładunku statku Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego, który uległ awarii, jest własnością obywatela Państwa wysyłającego i zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego, albo zostanie dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel przedmiotu, ani agent, ani odpowiedni ubezpieczyciele nie są w stanie podjąć kroków w celu zabezpieczenia takiego przedmiotu lub rozporządzenia nim, urzędnik konsularny jest uprawniony do podejmowania w imieniu właściciela takich kroków, jakie mógłby w tym celu podjąć sam właściciel.

Artykuł 49

Postanowienia artykułów 44—48 niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio również do statków powietrznych, pod warunkiem że zastosowanie to nie będzie sprzeczne z postanowieniami dwustronnych lub wielostronnych umów lotniczych, obowiązujących między Umawiającymi się Stronami.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

Artykuł 50

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie.

2. Niniejsza konwencja zawarta jest na czas nie określony; pozostanie w mocy przez okres sześciu miesięcy od dnia, w którym jedna z Umawiających się Stron notyfikuje drugiej Umawiającej się Stronie zamiar wypowiedzenia tej konwencji.

Na dowód czego Pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i opatrzili ją pieczęciami.

Sporządzono w Moskwie dnia 22 maja 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej:

K. Skubiszewski

W imieniu
Federacji Rosyjskiej:

A. Szochin

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 20 października 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*